

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Tomáše Rychlého a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a Mgr. Radovana Havelce v právní věci žalobce: **J. K. K.**, zastoupený JUDr. Janem Arnoštem, advokátem se sídlem Na Poříčí 1071/17, Praha 1, proti žalovanému: **Krajský úřad Zlínského kraje**, se sídlem třída Tomáše Bati 21, Zlín, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 27. 11. 2024, č. j. 30 A 70/2024 - 18,

takto:

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 16. 9. 2024, č. j. KUZL 73813/2024, zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Městského úřadu v Uherském Hradišti ze dne 14. 6. 2024, č. j. MUUH-SŽP/56148/2024/Do/R 80. Posledně zmíněným rozhodnutím bylo podle § 129 odst. 1 písm. b) zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (dále jen „*stavební zákon z roku 2006*“), nařízeno odstranění stavby „*Terasa za domem č. p. X*“ na pozemku st. p. XA v katastrálním území S.

[2] Žalobce proti rozhodnutí žalovaného podal žalobu u Krajského soudu v Brně (dále jen „*krajský soud*“), který ji usnesením ze dne 27. 11. 2024, č. j. 30 A 70/2024 - 18,

pro opožděnost podle § 46 odst. 1 písm. b) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) odmítl.

[3] Krajský soud uvedl, že rozhodnutí žalovaného bylo žalobci doručeno dne 16. 9. 2024. Lhůtu pro podání žaloby upravuje § 306 zákona č. 283/2021 Sb., stavební zákon (dále jen „*stavební zákon z roku 2021*“), podle kterého lze žalobu podat do jednoho měsíce poté, kdy bylo rozhodnutí oznámeno žalobci. V posuzované věci tedy připadl poslední den lhůty pro podání žaloby na 16. 10. 2024, avšak žaloba byla krajskému soudu doručena až dne 14. 11. 2024. Krajský soud tedy žalobu jako opožděnou odmítl.

[4] Proti usnesení krajského soudu podává žalobce (dále jen „*stěžovatel*“) kasační stížnost, jejíž důvod podřazuje pod § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.

[5] Stěžovatel má za to, že krajský soud přehlédl § 330 odst. 1 stavebního zákona z roku 2021, který stanoví, že řízení a postupy zahájené před účinností tohoto zákona se dokončí podle dřívější právní úpravy. Dle stěžovatele z uvedeného ustanovení vyplývá, že na správní řízení vedené podle dosavadních předpisů není možné aplikovat „*opravné prostředky*“ podle nových předpisů. Krajský soud tedy podle stěžovatele postupoval nezákonně, jestliže na řízení zahájené podle stavebního zákona z roku 2006 retroaktivně aplikoval lhůtu pro podání žaloby podle stavebního zákona z roku 2021.

[6] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožňuje s napadeným usnesením a navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

[7] Nejvyšší správní soud nejdříve hodnotil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), osobou oprávněnou (§ 102, věta první s. ř. s.), proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatel je řádně zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 3, věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 4, věta před středníkem s. ř. s.). Ve věci rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z § 109 odst. 2, věty první s. ř. s.

[8] Kasační stížnost není důvodná.

[9] Podle § 72 odst. 1 s. ř. s. *žalobu lze podat do dvou měsíců poté, kdy rozhodnutí bylo žalobci oznámeno doručením písemného vyhotovení nebo jiným zákonem stanoveným způsobem, nestanoví-li zvláštní zákon lhůtu jinou.*

[10] Podle § 306 odst. 1 stavebního zákona z roku 2021 *žalobu proti rozhodnutí stavebního úřadu, s výjimkou rozhodnutí o přestupku, lze podat do 1 měsíce poté, kdy bylo rozhodnutí žalobci oznámeno.*

[11] Podle § 330 odst. 1 stavebního zákona z roku 2021 *řízení a postupy zahájené přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se dokončí podle dosavadních právních předpisů.*

[12] Podle § 331 stavebního zákona z roku 2021 *soudní řízení zahájená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se dokončí podle dosavadních právních předpisů.*

pokračování

[13] Podle § 334a odst. 3 věty druhé stavebního zákona z roku 2021 *pro účely přechodných ustanovení v části dvanácté hlavě II dílu 4 se za den nabytí účinnosti tohoto zákona považuje 1. červenec 2024.*

[14] Nejvyšší správní soud se otázkou aplikace § 306 odst. 1 stavebního zákona z roku 2021, upravujícího lhůtu pro podání žaloby proti rozhodnutí stavebního úřadu, opakovaně zabýval. V nynější věci zdejší soud neshledal důvod se od dosavadní judikatury odchýlit.

[15] Lhůta pro podání žaloby proti rozhodnutí správního orgánu je obecně upravena v § 72 odst. 1 s. ř. s. Speciální úprava žalobní lhůty obsažená v § 306 odst. 1 stavebního zákona z roku 2021 nabyla účinnosti dne 1. 1. 2024, s ohledem na § 331 ve spojení s § 334a odst. 3 větou druhou téhož zákona však byla aplikovatelná až na řízení zahájená ode dne 1. 7. 2024. V nyní posuzované věci je nesporné, že rozhodnutí žalovaného bylo vydáno dne 16. 9. 2024 a doručeno stěžovateli dne 16. 9. 2024; **k vydání i doručení rozhodnutí žalovaného tedy došlo již v době účinnosti stavebního zákona z roku 2021 i aplikovatelnosti § 306 tohoto zákona.** Judikatura Nejvyššího správního soudu dospěla k závěru, že v takovém případě se uplatní lhůta pro podání žaloby zakotvená v § 306 odst. 1 stavebního zákona z roku 2021, a žaloba tudíž musí být podána do jednoho měsíce od doručení rozhodnutí stavebního úřadu (srov. rozsudky ze dne 9. 4. 2025, č. j. 1 As 10/2025 - 34; ze dne 17. 4. 2025, č. j. 1 As 25/2025 - 30; ze dne 22. 4. 2025, č. j. 1 As 247/2024 - 90; ze dne 15. 5. 2025, č. j. 3 As 254/2024 - 26; a ze dne 15. 5. 2025, č. j. 3 As 242/2024 - 39; všechna zde citovaná judikatura tohoto soudu je dostupná na www.nssoud.cz).

[16] Výše uvedená právní úprava ani nedává jinou možnost výkladu než tu, že v nyní posuzované věci (ve které bylo žalobou napadené správní rozhodnutí vydáno a doručeno již v době aplikovatelnosti nové právní úpravy) se plně uplatní § 306 stavebního zákona z roku 2021. Podání žaloby proti rozhodnutí stavebního úřadu je totiž prvním úkonem řízení soudního, které je jím zahájeno (§ 32 s. ř. s.). Není pokračováním řízení správního, a tedy nemůže být vnímáno jako další úkon či dokonce „*opravný prostředek*“ ve správním řízení, jak se zřejmě domnívá stěžovatel. Správní řízení bylo v době podání žaloby pochopitelně již pravomocně skončeno (zde dne 16. 9. 2024). Jak též konstatoval rozšířený senát Nejvyššího správního soudu již v usnesení ze dne 26. 8. 2008, č. j. 7 Afs 54/2007 - 62, č. 1742/2009 Sb. NSS, „*právní ochrana poskytovaná správními soudy je ochranou originální a není pokračováním správního řízení.*“ Ustanovení § 330 odst. 1 stavebního zákona z roku 2021 proto na soudní řízení, včetně jeho zahájení a lhůty pro to stanovené, nedopadá. V nynějším případě tedy žalobní lhůta marně uplynula dne 16. 10. 2024 a krajský soud žalobu, která mu byla doručena až dne 14. 11. 2024, správně jako opožděnou odmítl podle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

[17] Pro úplnost Nejvyšší správní soud dodává, že na výše uvedené nemají vliv ani závěry nálezů Ústavního soudu ze dne 26. 3. 2025, sp. zn. I. ÚS 3241/24 (citované rozhodnutí je dostupné na www.usoud.cz). V tehdy projednávané věci bylo rozhodnutí Magistrátu města Plzně (žalovaného) tehdejší stěžovatelce doručeno, když ještě nebyla aplikovatelná zvláštní úprava žalobních lhůt podle § 306 stavebního zákona z roku 2021 (tj. před 1. 7. 2024), zatímco žaloba byla podána již v době aplikovatelnosti zvláštní úpravy žalobních lhůt dle stavebního zákona z roku 2021 (tj. po 1. 7. 2024). V takové situaci Ústavní soud shledal, že použití nové právní úpravy je porušením práva na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 a 2

Listiny základních práv a svobod. V nynější věci však nebylo „*nepravě retroaktivně zkráceno dříve vzniklé právo stěžovatelky podat žalobu ve lhůtě dvou měsíců, tedy za dříve stanovených podmínek*“ (srov. citovaný náleze sp. zn. I. ÚS 3241/24). Stěžovateli bylo oproti věci řešené citovaným náleze Ústavního soudu rozhodnutí žalovaného doručeno **již v době aplikovatelnosti § 306 stavebního zákona z roku 2021**. V okamžiku doručení tohoto rozhodnutí mu tedy podle účinné právní úpravy (§ 306 odst. 1 stavebního zákona z roku 2021) vzniklo právo podat žalobu ve lhůtě jednoho měsíce; právo podat žalobu ve dvouměsíční lhůtě dle § 72 odst. 1 s. ř. s. mu s ohledem na okamžik doručení rozhodnutí žalovaného vůbec nevzniklo. Aplikace nové právní úpravy lhůt pro podání žaloby proti rozhodnutí stavebního úřadu na lhůty započaté po dni 1. 7. 2024 tedy není v rozporu se závěry nálezu sp. zn. I. ÚS 3241/24 (srov. již výše citovaný rozsudek č. j. 1 As 247/2024 - 90). Nadto, Ústavní soud v odkazované věci nepřistoupil ke zrušení § 306 stavebního zákona z roku 2021 a v odstavci 35 citovaného nálezu uvedl, že soudní řízení zahájená za účinnosti nové právní úpravy se budou touto novou úpravou řídit, což jen podporuje výše uvedený závěr kasačního soudu.

[18] Nejvyšší správní soud připouští, že proces rekodifikace stavebního práva byl komplikovaný, avšak podstatné je, že stavební zákon z roku 2021 byl ve Sbírce zákonů publikován již dne 29. 7. 2021, včetně zvláštního pravidla o zkrácení lhůty k podání správní žaloby v § 306 a přechodného ustanovení v § 331. Aplikovatelnost této části byla následně odložena až na 1. 7. 2024 zákonem č. 152/2023 Sb. (část I, bod 419), který nabyl účinnosti 1. 7. 2023. Shodně s krajským soudem tak Nejvyšší správní soud konstatuje, že stěžovatel (respektive jeho zástupce) měli dostatek času seznámit se s obsahem nové právní úpravy (včetně změny žalobní lhůty) a s jejím datem účinnosti. Dále je nutné zdůraznit, že stěžovatel byl právním profesionálem zastoupen již při podání žaloby ke krajskému soudu, nedošlo tedy k tomu, že by (jakožto právní laik) vlastním pochybením promeškal lhůtu, v níž mohl podat žalobu. Nicméně, ani pokud by stěžovatel v řízení před krajským soudem zastoupen nebyl, bylo jeho povinností dodržovat zákonné lhůty. V souladu se zásadou *vigilantibus iura scripta sunt* totiž platí, že každý je povinen hledět si svých práv, tedy i domáhat se soudní ochrany v zákonné lhůtě (shodně viz rozsudek tohoto soudu ze dne 20. 3. 2025, č. j. 3 As 250/2024 – 21). V opačném případě mu jde jeho nevědomost ohledně aktuálně účinné úpravy k tíži.

[19] Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost nedůvodnou, zamítl ji za podmínek vyplývajících z § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s.

[20] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud na základě § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů nenáleží. Toto právo by měl procesně úspěšný žalovaný, kterému však v řízení o kasační stížnosti nevznikly žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že se žádnému z účastníků nepřiznává náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** přípustné opravné prostředky.

pokračování

V Brně dne 12. června 2025

JUDr. Tomáš Rychlý
předseda senátu